

Znak:GOK.6232.18.2023

**Analiza stanu gospodarki
odpadami komunalnymi
na terenie Gminy Białaczów
za 2022 rok**

Białaczów – kwiecień 2023 r.

I. Wprowadzenie

1. Cel oraz podstawa prawna sporządzenia Analizy

Jednym z zadań gminy jest dokonywanie corocznej analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi, w celu weryfikacji możliwości technicznych i organizacyjnych gminy w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi. Analizę sporządzono na podstawie art. 3 ust. 2 pkt 10, art. 9tb ustawy z dnia 13 września 1996 r., o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t. j. Dz. U. z 2022 r., poz. 2519) gdzie określony został wymagany zakres takiej analizy.

Analiza ma na celu ocenę możliwości przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych, bioodpadów stanowiących odpady komunalne oraz pozostałości z sortowania i pozostałości z mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania, a także określenie potrzeb inwestycyjnych, kosztów systemu gospodarki odpadami komunalnymi, kosztów związanych z odbiorem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych. Przedmiotowa analiza ma również dostarczyć informacji o liczbie mieszkańców, liczbie właścicieli nieruchomości, którzy nie wykonują obowiązków określonych w ustawie oraz o ilości odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie gminy i masie odpadów przekazanych do termicznego przekształcenia. Przeprowadzona analiza częściowo pokrywa się z rocznym sprawozdaniem z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi, sporządzonym przez gminę, na podstawie art. 9q cyt. ustawy, przedkładanym Marszałkowi Województwa oraz Wojewódzkiemu Inspektorowi Ochrony Środowiska w terminie ustawowym do dn. 31.03.2023 r. za 2022 r.

II. Gospodarka odpadami komunalnymi na terenie Gminy Białaczów

1. Zagadnienia ogólne

Rok 2022 był kontynuacją przejętych na mocy ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t. j. Dz. U. z 2022 r., poz. 2519) obowiązków w zakresie organizowania systemu odbioru odpadów komunalnych z terenu gminy oraz ich zagospodarowania. W ramach realizacji zadań własnych Gmina Białaczów ogłosiła w 2021 r. przetarg nieograniczony na odbiór i zagospodarowanie stałych odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych jak i nieruchomości niezamieszkałych takich jak: szkoły, budynki urzędów organu samorządu terytorialnego, świetlice wiejskie, a także z nieruchomości na których znajdują się domki letniskowe lub innych nieruchomości wykorzystywanych na cele rekreacyjno-wypoczynkowe. Ogłoszony przetarg obejmował również świadczenie usługi odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych z Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych – „PSZOK”.

W wyniku przeprowadzonego postępowania wyłoniono do świadczenia usług związanych z gospodarką odpadami w wyżej wskazanych zakresach – **Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o. o. w Opocznie, z siedzibą ul. Krótka 1, 26-300 Opoczno**, z którym Gmina Białaczów podpisała umowę zapewniającą kompleksowe wykonanie usług w 2022 r. W ramach zaakceptowanych zapisów umownych Wykonawca zobowiązany był odbierać sprzed nieruchomości każdą ilość wytworzonych odpadów komunalnych zmieszanych oraz odpadów komunalnych gromadzonych selektywnie tj.: bioodpadów, papieru i tektury, metali, tworzyw sztucznych, opakowań wielomateriałowych, szkła.

Odbiór odpadów sprzed nieruchomości realizowany był zgodnie z uzgodnionym z Gminą Białaczów harmonogramem:

- odpady zmieszane z częstotliwością 1 raz w miesiącu w każdej ilości np. poprzez wystawianie zmieszanych odpadów w otrzymanych pojemnikach i zakupionych we własnym zakresie workach koloru czarnego,
- bioodpady z częstotliwością 1 raz w miesiącu, a w miesiącach od kwietnia do października 2 razy w miesiącu z nieruchomości wielolokalowych,
- odpady komunalne tworzyw sztucznych, opakowań wielomateriałowych, metalu z częstotliwością dwumiesięczną z tym, że w miesiącach: czerwiec, lipiec, sierpień, odbiór tych odpadów odbywał się z częstotliwością 1 raz w miesiącu.
- odpady komunalne papieru i tektury oraz szkła z częstotliwością raz na trzy miesiące.

Segregacja odpadów komunalnych na nieruchomościach zamieszkałych, nieruchomościach na których znajdują się domki letniskowe lub innych nieruchomościach wykorzystywanych na cele rekreacyjno-wypoczynkowe polegała na umieszczaniu odpadów w otrzymanych od Wykonawcy usługi pojemnikach i workach.

W pojemnikach gromadzone były:

- 1) odpady szkła - pojemnik zielony,
- 2) odpady papieru i tektury - pojemnik niebieski.

W dostarczanych na nieruchomości workach gromadzono:

- 1) bioodpady – worek koloru brązowego z napisem „BIO”,
- 2) odpady tworzyw sztucznych, opakowań wielomateriałowych, metali – worek koloru żółtego z napisem „Metale i tworzywa sztuczne”.

W przypadku wspólnot mieszkaniowych i nieruchomości niezamieszkałych, z których uiszczana jest opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi na rzecz gminy, bioodpady, odpady tworzyw

sztucznych, papieru i tektury w dodatkowych pojemnikach o pojemnościach: 120 l, 240 l, 1100 l w zależności od wymaganych minimalnych pojemności pojemników ustalonych w przyjętym Regulaminie utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Białaczów.

Odpady nie przeznaczone do gromadzenia w pojemnikach tzw. wielkogabarytowe oraz opony i elektroodpady odbierane były przed nieruchomości uiszczających opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi na rzecz Gminy Białaczów raz w roku w miesiącu wrześniu. Dodatkowo mieszkańcy mogli oddawać leki i opakowania po nich w Punkcie Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych „PSZOK” lub w punkcie aptecznym, a baterie i akumulatory małowabarytowe o kodzie 20 01 34 w Szkołach Podstawowych oraz w budynku Urzędu Gminy. W „PSZOK” udostępnione zostało również przyjmowanie odpadów niekwalifikujących się do odpadów medycznych powstałych w gospodarstwie domowym w wyniku przyjmowania produktów leczniczych w formie iniekcji i prowadzenia monitoringu poziomu substancji we krwi, w szczególności igły i strzykawki

Na terenie Gminy Białaczów przy Oczyszczalni Ścieków w Białaczowie funkcjonował „PSZOK” z częstotliwością przyjmowania odpadów raz w miesiącu w drugi wtorek miesiąca w godzinach od 7³⁰ do 15³⁰. W „PSZOK” mieszkańcom oraz właścicielom nieruchomości uiszczającym opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi na rzecz gminy umożliwiono pozbywanie się odpadów wielkogabarytowych w tym mebli, okien, opon, elektroodpadów, gruzu oraz innych odpadów budowlanych, chemikaliów, odzieży i tekstyliów oraz odpadów segregowanych umieszczanych na co dzień w pojemnikach lub workach (za wyjątkiem bioodpadów których odbiór bezpośredni wyczerpuje obowiązki gminy w zakresie umożliwiania pozbywania się tego typu odpadów).

W prowadzonym przez Gminę Białaczów „PSZOK” nadal obowiązywały roczne limity wagowe odbioru odpadów, które również zostały ustalone przy odbiorze bezpośrednim przed nieruchomości w zależności od rodzajów przekazywanych odpadów. Limity te dotyczyły odpadów: wielkogabarytowych i mebli, zużytych opon, a w PSZOK”, dodatkowo odpadów budowlanych i rozbiórkowych, co ma na celu zrationalizowanie ogólnego kosztu odbioru odpadów od właścicieli nieruchomości uiszczających opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi rekompensującą ogólny koszt odbioru odpadów, który powinien się bilansować.

2. Źródła powstawania odpadów komunalnych

W ustawie o odpadach, odpady komunalne zostały zdefiniowane jako odpady powstające w gospodarstwach domowych, z wyłączeniem pojazdów wycofanych z eksploatacji, a także odpady niezawierające odpadów niebezpiecznych pochodzące od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych. Dodaje się ponadto, że zmieszane odpady komunalne pozostają zmieszanymi odpadami komunalnymi, nawet jeżeli zostały poddane czynności przetwarzania odpadów, która nie zmieniła w sposób znaczący ich właściwości.

Na terenie Gminy Białaczów źródłami powstawania odpadów komunalnych są gospodarstwa domowe oraz obiekty użyteczności publicznej, mikro przedsiębiorstwa (sektor gospodarczy, handel, usługi, itp.).

3. Liczba mieszkańców

Na dzień 31.12.2022 r., liczba osób zameldowanych na pobyt stały i czasowy według danych z Ewidencji Ludności wyniosła 5592 osoby (74 osoby mniej niż na dzień 31.12.2022 r.), natomiast liczba mieszkańców gminy na podstawie złożonych deklaracji na dzień 31.12.2022 r., wyniosła – 4741 osób. W Gminie Białaczów zadeklarowanych zostało na dzień 31.12.2022 r. także 110 nieruchomości na których znajdują się domki letniskowe lub innych nieruchomości wykorzystywanych na cele rekreacyjno-wypoczynkowe.

Różnica w liczbie mieszkańców zameldowanych, a wykazanych w złożonych deklaracjach wynika m.in. z faktu podejmowania nauki poza miejscem stałego meldunku przez wielu uczniów i studentów. Analogiczna sytuacja występuje wśród osób czynnych zawodowo, którzy ze względu na wykonywaną pracę przebywają poza terenem gminy zarówno w kraju jak i za granicą.

4. Dane dotyczące liczby właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umowy, o której mowa w art. 6 ust. 1

Na terenie Gminy Białaczów w 2022 roku nie wydano decyzji administracyjnych wobec właścicieli nieruchomości, o których mowa w art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

5. Ilości odpadów wytwarzanych na terenie Gminy

Na podstawie sprawozdań otrzymywanych za 2022 r. ustalono, że z terenie Gminy Białaczów odpady komunalne z nieruchomości odbierało wyłącznie **PGK Sp. z o. o. w Opocznie**, których ilość przedstawia tabela poniżej.

Tabela 1

Kod odpadu	Rodzaj odpadu	Masa w [Mg]
15 01 07	Opakowania ze szkła	123,7600
15 01 02	Opakowania z tworzyw sztucznych	84,2400
15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	33,1800
16 01 03	Zużyte opony	10,4800
20 01 23*	Urządzenia zawierające freony	1,4600
20 01 32	Leki inne niż wymienione w 20 01 31	0,0460
20 01 35*	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21 i 20 01 23 zawierające niebezpieczne składniki	2,4200
20 01 36	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23i 20 01 35	1,1200
20 02 01	Odpady ulegające biodegradacji	32,7200
20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	41,1800
20 03 01	Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	677,5800
Suma		1008,1860

Pozostałe podmioty wpisane do Rejestru Działalności Regulowanej w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości położonych na terenie Gminy Białaczów według otrzymanych sprawozdań nie odebrały odpadów komunalnych z terenu gminy.

6. Poziomy ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 15 grudnia 2017 r. w sprawie poziomów ograniczenia składowania masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji dopuszczalny

poziom masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania wymagany do osiągnięcia do dnia 16 lipca 2020 r. został ustalony na poziomie 35 % - w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r.

Poziom ten został przekroczony przez Gminę Białaczów za 2022 r., gdyż wyniósł – 43,76 %, co świadczy o znacznym poziomie składowania pozostałości po przeprowadzeniu mechaniczno-biologicznej obróbki niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych zawierających zmieszane substancje i przedmioty dla których zostały wyczerpane procesy zagospodarowania.

7. Poziomy recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 13 września 1996 r., o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t. j. Dz. U. z 2022 r., poz. 2519) gminy obowiązane są uzyskiwać za każdy rok, wskazane w ustawie poziomy przygotowania do ponownego użycia i recyklingu wytworzonych odpadów komunalnych. Poziom ten na 2022 r. został ustalony w minimalnej wartości 25% masy wytworzonych na terenie gminy odpadów komunalnych. W przypadku Gminy Białaczów poziom ten nie został osiągnięty, gdyż odpady przekazane do tych procesów stanowiły 21,13 % ilości ich ogólnej masy uwzględnianej zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 3 sierpnia 2021 r. w sprawie sposobu obliczania poziomów przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych. Przy wyliczeniu w/w wskaźnika ze względu na brak dostępnych danych nie została uwzględniona m.in. masa odpadów metali przekazanych z nieruchomości podmiotom zbierającym tego rodzaju odpady do skupów metali. Należy również zaznaczyć, że obecnie na terenie Gminy Białaczów podmioty prowadzące skupy metali nie występują, natomiast działalność tego typu prowadzona jest na obszarze gmin sąsiednich, co przyczynia się znacznie do zaniżenia wysokości osiąganych końcowych poziomów recyklingu dla ogólnej masy odpadów. Natomiast przy wyliczaniu poziomu przygotowania do ponownego użycia i recyklingu doliczona została waga wytworzonych bioodpadów zagospodarowanych w przydomowych kompostownikach, wyliczona w oparciu o wagę wytworzonych i odebranych bioodpadów z nieruchomości, na których nie prowadzi się kompostowania (z uwzględnieniem liczby osób zamieszkałych na tych nieruchomościach) i liczbę zamieszkałych osób na nieruchomościach, na których bioodpady przekazywane są do procesów kompostowania.

8. Masa odpadów komunalnych wytworzonych na terenie gminy przekazanych do termicznego przekształcania.

Spośród odebranych z terenu Gminy Białaczów odpadów komunalnych (wraz z PSZOK) w łącznej ilości 1024,9660 Mg do termicznego przekształcania w procesie D 10 (Przekształcanie

termiczne na łądzie) zostały przekazane wyłącznie odpady o kodzie 20 01 32 (Leki inne niż wymienione w 20 01 31) w ilości 0,0460 Mg. Z danych tych wynika, że do termicznego przekształcenia przekazanych zostało 0,004 % odpadów komunalnych.

III. Ocena możliwości technicznych i organizacyjnych Gminy w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi

1. Możliwość przetwarzania odpadów komunalnych

Zgodnie z ustawą z dnia 14 grudnia 2012 r o odpadach wytwórca odpadów jest obowiązany do gospodarowania wytworzonymi przez siebie odpadami. W imieniu właścicieli nieruchomości uiszczających opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi na rzecz gminy procesy związane z odbiorem i zagospodarowaniem odpadów organizuje i nadzoruje gmina zlecając ich wykonanie uprawnionemu podmiotowi w ramach podpisanej umowy. Natomiast właściciele nieruchomości nie objętych systemem odbioru organizowanym przez gminę obowiązani są podpisać indywidualne umowy na odbiór wytworzonych odpadów komunalnych na tych nieruchomościach z uprawnionym do ich odbioru podmiotem posiadającym wpis do Rejestru Działalności Regulowanej w zakresie odbioru odpadów komunalnych z terenu gminy. Podmioty odbierające odpady są obowiązane do postępowania z przejętymi odpadami w sposób zgodny z zasadami gospodarki odpadami, o których mowa w art. 16–31 ustawy o odpadach, w tym do prowadzenia procesów przetwarzania odpadów w taki sposób, aby procesy te oraz powstające w ich wyniku odpady nie stwarzały zagrożenia dla życia lub zdrowia ludzi oraz dla środowiska - przy jednoczesnym uwzględnieniu wskazanej w art. 17 w/w ustawy hierarchii postępowania z odpadami i zasady bliskości.

Na terenie Gminy Białaczów nie ma możliwości przetwarzania powstających odpadów komunalnych ze względu na brak instalacji do ich zagospodarowania. W związku z tym odbierane z terenu Gminy Białaczów odpady komunalne przekazywane były do uprawnionych do ich przyjmowania instalacji dysponujących odpowiednimi technologiami.

Na podstawie otrzymanych sprawozdań od podmiotów uprawnionych do odbioru odpadów komunalnych z terenu Gminy Białaczów ustalono, że odebrane w 2022 r. odpady komunalne trafiały do wstępnych lub ostatecznych procesów odzysku do Instalacji – Zakład Unieszkodliwiania Odpadów w miejscowości Różanna, gm. Opoczno w ilościach wskazanych w tabelach 1 i 2 za wyjątkiem części odpadów ulegających biodegradacji o kodzie 20 02 01 przekazanych do instalacji: w Pukininie, w Płoszowie, w Skarżysku-Kamiennej.

Odpady przekazywane do Instalacji w Różannie w zależności od ich rodzajów poddawane były wstępnym procesom magazynowania, odzysku w tym sortowaniu i doczyszczaniu w celu ich

dalszego przekazania do uprawnionych do ich przyjmowania instalacji lub po sortowaniu i przetworzeniu do unieszkodliwienia poprzez składowanie na składowisku odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne przy instalacji w Różannie.

W wyniku przeprowadzonych procesów dotyczących niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych o kodzie 20 03 01 w Instalacji w Różannie do składowania na składowisko przy tej instalacji zostały przekazane odpady o kodzie 19 12 12 - Inne odpady (w tym zmieszane substancje i przedmioty) z mechanicznej obróbki odpadów inne niż wymienione w 19 12 11 w łącznej ilości dla frakcji powyżej 80 mm – 257,4800 [Mg] oraz frakcji od 0 do 80 mm o kodzie 19 05 99 w łącznej masie - 284,5840 [Mg].

Natomiast po sortowaniu odpadów selektywnie zebranych w 2022 r. masa pozostałości o kodzie odpadu 19 12 12 poddana składowaniu na składowisku w miejscowości Różanna wyniosła dla frakcji nieulegających biodegradacji – 65,9860 [Mg], natomiast dla frakcji ulegających biodegradacji – 23,0780 Mg i została wykazana jako masa całego strumienia odpadów bez podziału na frakcje.

W 2022 r. odpady ulegające biodegradacji o kodzie 20 02 01 odebrane w łącznej ilości 32,7200 Mg w całości poddano procesom odzysku R3 (kompostowaniu) w Instalacjach:

- w Różannie, gm. Opoczno w masie: 7,1200 Mg,
- w Pukininie, gm. Rawa Mazowiecka w masie: 5,8600 Mg,
- w Skarżysku-Kamiennej, gm. Skarżysko-Kamienna w masie: 11,6800 Mg,
- w Płoszowie, gm. Radomsko w masie: 8,0600 Mg.

2. Potrzeby inwestycyjne związane z gospodarowaniem odpadami komunalnymi

Ze względu na konieczność odpłatnego korzystania przez Gminę Białaczów z usług wyspecjalizowanych podmiotów świadczących usługi odbioru i zagospodarowania odpadów działania gminy zostały skupione wokół zapewnienia infrastruktury ułatwiającej dostęp do kompleksowego świadczenia usług związanych z odbiorem odpadów. Zadania te Gmina Białaczów postanowiła zrealizować m.in. poprzez utworzenie funkcjonującego przy oczyszczalni ścieków w Białaczowie Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych, który obsługiwał mieszkańców oraz właścicieli nieruchomości uiszczających opłatę na rzecz gminy w każdy drugi wtorek miesiąca. Do punktu przyjmowane były selektywne dostarczone odpady komunalne. Ogólną ilość przyjętych w 2022 r. odpadów do „PSZOK” przedstawia tabela poniżej.

Tabela 2

Kod odpadu	Rodzaj odpadu	Masa w [Mg]
16 01 03	Zużyte opony	4,5600
20 01 23*	Urządzenia zawierające freony	0,3200
20 01 35*	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21 i 20 01 23 zawierające niebezpieczne składniki	0,4200
20 01 36	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23 i 20 01 35	0,2400
20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	11,2400
SUMA		16,7800

W perspektywie kolejnych lat punkt ten będzie wymagał dalszego doposażania m.in. w kontenery ułatwiające wyładunek i zabezpieczające przed opadami, wagę najazdową, regały do gromadzenia odpadów niebezpiecznych, co znacząco usprawni przyjmowanie odpadów, ich przechowywanie i odbiór.

IV. Koszty poniesione w związku z odbiorem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych.

Koszty funkcjonowania systemu:

- koszty odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych w 2022 r., wyniosły: 885 211,65 zł,
- koszty związane z obsługą administracyjną systemu w 2022 r., wyniosły: 78 272,31 zł.

Z tytułu opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi Gmina Białaczów uzyskała w 2022 r., kwotę wraz z odsetkami (pomniejszoną o zwroty) w łącznej wysokości: 902 976,33 zł.

V. Podsumowanie

Objęty przedmiotową Analizą rok 2022 to rok, w którym Gmina Białaczów kontynuowała zmiany w zasadach segregacji odpadów na nieruchomościach wprowadzone zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 29 grudnia 2016 r. w sprawie szczegółowego sposobu selektywnego zbierania wybranych frakcji odpadów i aktami aktualizacyjnymi, w których zawarto wytyczne dotyczące rodzajów odpadów gromadzonych selektywnie w pojemnikach lub workach. Niestety system odrębnego gromadzenia frakcji odpadów nie wpłynął na ograniczanie

kosztów odbioru odpadów i wraz ze wzrostem tych kosztów dla Gminy Białaczów wprowadzone zostały nowe wysokości opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi z nieruchomości obowiązujące od 01.02.2022 r. Równocześnie kontynuowano wprowadzone zwolnienie z części opłaty dla właścicieli nieruchomości zabudowanych budynkami mieszkalnymi jednorodzinnymi w wysokości 2 zł miesięcznie z tytułu kompostowania bioodpadów na tych nieruchomościach. Celem kontynuowanego zwolnienia było wspieranie proekologicznych zachowań ograniczających powstawanie odpadów ulegających biodegradacji, które mogą stanowić źródło wartościowego kompostu, zamiast generować dodatkowe koszty odbioru. Z wprowadzonego zwolnienia z części w/w opłat w 2022 r. skorzystało według danych na 31.12.2022 r. - 1032 właścicieli nieruchomości zamieszkałych, co w porównaniu z danymi za rok poprzedni (na dzień 31.12.2021 r.), w którym kompostowanie bioodpadów na nieruchomościach zamieszkałych zadeklarowało 976 właścicieli wskazuje na wzrost zainteresowania tą formą postępowania z odpadami i zrozumienie możliwości płynących z wykorzystywania bioodpadów jako źródła wartościowego nawozu. Należy bowiem pamiętać, że pomimo niewielkiej rekompensaty z tytułu wprowadzonych ulg, co bezpośrednio wynika z przepisów ustawy normującej te zagadnienia (konstrukcja ulgi pozwalająca jedynie na zwolnienie z części opłaty bez możliwości zastosowania ulgi na każdą osobę zamieszkującą nieruchomość) nie wpłynęło to negatywnie na rozpoznanie korzyści płynących z kompostowania tego typu odpadów.

Priorytetowym celem Gminy Białaczów w najbliższych latach jest podnoszenie świadomości ekologicznej wśród właścicieli nieruchomości i mieszkańców gminy, w tym wpajanie zasad prowadzenia właściwej segregacji odpadów „u źródła” w celu poprawy jakości otrzymywanego surowca z wysegregowanych odpadów tj. zmniejszenie zabrudzeń i zatłuszczeń odbieranych odpadów. Ponadto propagowanie ograniczania wytwarzania odpadów poprzez m.in.: namawianie mieszkańców gminy do racjonalnych zakupów obejmujących produkty potrzebne, podlegające biodegradacji lub nadające się do ponownego użycia i recyklingu, gdyż brak możliwości przetworzenia tego typu odpadów powoduje konieczność składowania pozostałości na składowisku, a tym samym szkody dla środowiska, co wiąże się również z naliczaniem kar z tytułu nie osiągnięcia ustawowych poziomów przez gminę, a tym samym podnosi ogólny koszt gospodarowania odpadami.

Zauważalnym problemem staje się również porzucanie odpadów opakowaniowych po gotowych produktach żywnościowych lub napojach przy ciągach drogowych lub w miejscach spożycia. Odpady te zamiast być przetransportowane do pojemników są pozostawiane pogarszając przez to stan środowiska jak i jego ogólną estetykę, co wymaga podejmowania bieżących działań w celu ich usunięcia.

Wprowadzenie odpowiedniej kultury postępowania z odpadami oraz kształtowanie właściwych postaw wśród dzieci i młodzieży stanowiąc będzie kolejne wyzwanie dla systemu gospodarki odpadami organizowanego przez Gminę, na najbliższe lata. Właściwe nastawienie i przyswojenie zachowań proekologicznych będzie najlepszym gwarantem właściwego postępowania z wytwarzanymi odpadami oraz pozytywnie wpłynie na ich ilości wytwarzania.

Koniecznym wymogiem jest także ciągle uszczelnianie zorganizowanego przez gminę systemu odbioru odpadów komunalnych z nieruchomości poprzez kontrolowanie właścicieli nieruchomości, prowadzenie kampanii uświadamiających związek pomiędzy właściwą segregacją odpadów a osiąganiem przez gminę rocznych poziomów odzysku i recyklingu odpadów. Znaczącą rolę w tym procesie będzie odgrywał dobrze funkcjonujący „PSZOK” zapewniający łatwy dostęp dla mieszkańców gminy i przyjazną fachową obsługę w tym punkcie.

Podstawowym problemem w skali gminy staje się również w najbliższych latach ograniczanie ilości wytwarzanych odpadów oraz wzrostu kosztów ich odbioru i zagospodarowania bez pogorszenia standardów wykonywania tej usługi przez podmiot zewnętrzny obsługujący gminę. Koszty podmiotu odbierającego odpady który w swojej kalkulacji kosztów uwzględnia m.in.: wzrost kosztów paliwa, energii, opłat środowiskowych, inwestycji w infrastrukturę do przetwarzania odpadów, płac pracowników wpływa finalnie na koszty odbioru dla poszczególnych właścicieli nieruchomości.

Ważnym elementem ograniczania kosztów odbioru odpadów jest także podnoszenie świadomości mieszkańców w zakresie odpowiedzialności firm remontowych i budowlanych wytwarzających odpady i pozostawiających je na poszczególnych nieruchomościach w trakcie wykonywania usług. Odpady te zgodnie z ustawą z dnia 14 grudnia 2012 r. powinny zostać usunięte przez ich posiadacza którym staje się świadczący usługi. Realizacja tych obowiązków znacząco może w przyszłości ograniczać koszty systemu odbioru odpadów.

Szczegółowych i przemyślanych rozwiązań w przyszłych latach będzie również wymagać wprowadzenie adekwatnych (odwzorowujących realne koszty) opłat za odbiór i za gospodarowanie odpadów z nieruchomości dla ich właścicieli, które z roku na rok wzrastają ze względu na utrwaloną regionalizację rynku usług, dodatkowe opłaty środowiskowe obejmujące zarówno sprzęt jak i opłaty za emisję spalin czy dostęp do wcześniej wybudowanych instalacji do przetwarzania odpadów.

Znacznym problemem w warunkach załamania rynku surowców wtórnych (niska cena ze względu na nadmiar odpadów) oraz niedostatecznego rozwoju gospodarki krajowej w zakresie

gospodarowania odpadami szczególnie ich przerobu staje się nadprodukcja odpadów wymagających specjalistycznych procesów odzysku, przy jednoczesnym braku konkurencji wśród podmiotów posiadających odpowiednie technologie do ich zagospodarowania. Powoduje to spadek dochodów podmiotów odbierających odpady z nieruchomości, co wpływa na dalszy wzrost koszt odbioru odpadów dla każdego właściciela nieruchomości. Proponowane rozwiązania na szczeblu ogólnokrajowym nie przewidują właściwej rekompensaty dla gmin z tego tytułu, obciążają jedynie producenta odpadów, co nie zahamuje wzrostu kosztów odbioru odpadów dla poszczególnych gmin w tym i kosztu odbioru odpadów dla Gminy Białaczów. Dodatkowo duże rozproszenie instalacji do przetwarzania odpadów przy wzroście kosztu transportu odpadów, nie pozwala na korzystanie przez Gminę Białaczów z ukształtowanych mechanizmów rynkowych w których można by rozdzielić koszty odbioru i koszty zagospodarowania odpadów, ze względu na brak ekonomicznych podstaw do zlecenia procesów zagospodarowania odpadów do oddalonych od siedziby odbiorcy, innych instalacji lub nielicznych spalarni odpadów. Utrudnia to gminie możliwość skorzystania z zasad konkurencyjności rynku, który naturalnie powstaje pomiędzy firmami odbierającymi i zagospodarowującymi odpady.

Ponadto wzrastający udział nieruchomości zamieszkałych przez jedną lub dwie osoby w skali gminy (w wieku emerytalnym) o niskich dochodach, powoduje niezadowolenie wynikające z niezrozumienia wzrostu kosztów odbioru odpadów przy jednoczesnym zwiększaniu wysiłków związanych z właściwą segregacją odpadów.

Opracował: Marcin Prusek - Inspektor

Detw... ..

Z up. Wójta
MP
Marzena Patała
Zastępca Wójta